

[Strona Główna](#) > ... > [Wszczęcie Postępowania Sądowego](#) > [Gdzie i jak](#) > [Koszty](#) > [Latvia](#)

Koszty

Autor treści:

Łotwa

Łotwa

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące opłat sądowych na Łotwie.

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

1. Komornicy

Opłaty za czynności komornicze określa się na podstawie [stawek ustawowych](#). Zabrania się ustalania opłat innych niż stawki ustawowe.

2. Adwokaci

Z wyjątkiem sytuacji, w których zostaje przyznana państwowa pomoc prawna, na Łotwie nie obowiązują stałe opłaty z tytułu czynności adwokackich świadczonych przez adwokatów przysięgłych (*zvērīnāti advokāti*); adwokaci ustalają wysokość swojego honorarium z klientem.

Na podstawie art. 57 [ustawy o adwokaturze](#) (Advokātūras likums), adwokaci zawierają z klientem na piśmie umowę o zastępstwo procesowe i określają w niej honorarium adwokackie.

W razie sporu, jeśli nie zawarto umowy pisemnej, kwotę należną z tytułu świadczenia czynności adwokackich można ustalić w wysokości podwójnej stawki przewidzianej przepisami dotyczącymi opłat za udzielenie państwowej pomocy prawnej, natomiast kwotę innych wydatków można określić na podstawie progów przewidzianych w tych przepisach.

Zgodnie z art. 12 [ustawy o adwokaturze](#) w sprawach określonych w ustawie opłaty z tytułu świadczenia czynności adwokackich i inne wydatki pokrewne pokrywa Skarb Państwa. Przepisy regulujące państwową pomoc prawną ([ustawa o państwowej pomocy prawnej](#) oraz [kodeks postępowania karnego](#)) określają przesłanki przyznania pomocy prawnej w sprawach cywilnych, administracyjnych oraz karnych; po jej przyznaniu koszty pomocy prawnej są pokrywane przez Skarb Państwa.

Koszty świadczenia państwowej pomocy prawnej przez osoby jej udzielające oraz wydatki z tym związane pokrywa Skarb Państwa na podstawie [rozporządzenia Rady Ministrów nr 1493 z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie przepisów dotyczących zakresu państwowej pomocy prawnej, wysokości opłat, wydatków pokrewnych i procedur związanych z ich wypłacaniem](#). W rozporządzeniu ustalono wysokość stałych opłat (kwotę ryczałtową lub stawkę godzinową) wypłacanych przez państwo osobom świadczącym pomoc prawną zgodnie z obowiązującą procedurą. Więcej informacji na ten temat znajduje się w odpowiedziach na kolejne pytania.

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron obejmują opłaty skarbowe (*valsts nodevas*), opłaty kancelaryjne (*kancelejas nodeva*) oraz inne koszty związane z rozpatrzeniem sprawy (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*).

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Wraz z pismem procesowym należy złożyć dokumenty potwierdzające uregulowanie opłat skarbowych i opłat kancelaryjnych, zgodnie z procedurami przewidzianymi w przepisach prawa.

Opłaty skarbowe oraz opłaty kancelaryjne należy wpłacić na rachunek Skarbu Państwa, podając poniższe dane.

- Odbiorca: Skarb Państwa (Valsts kase)
- Numer identyfikacji podatkowej odbiorcy: 90000050138
- Numer rachunku odbiorcy: LV55TREL1060190911200
- Bank odbiorcy: Skarb Państwa (Valsts kase)
- Kod identyfikacyjny jednostki BIC: TREL LV22;
- Tytuł: w tym polu należy wpisać dane pozwalające na identyfikację sprawy.

Inne opłaty pobierane za rozpatrzenie sprawy należy uiścić przed jej rozpatrzeniem.

Kwoty należne świadkom i biegłym (za przeprowadzenie oględzin lub przesłuchanie świadków na miejscu), a także koszty wydania i doręczenia wezwań sądowych, publikacji ogłoszeń w prasie oraz zabezpieczenia powództwa pokrywa przed rozpoznaniem sprawy strona, która wystąpiła z wnioskiem.

Strona, która wnosi wniosek, jest zobowiązana do uregulowania przed rozpoznaniem sprawy poniższych kosztów. Są to:

- kwoty należne świadkom i biegłym;
- wydatki wynikające z przesłuchania świadków lub przeprowadzenia oględzin miejsca zdarzenia;
- koszty wydania i doręczenia wezwań sądowych;
- wydatki poniesione w trakcie ustalania miejsca pobytu pozwanego;
- koszty publikacji ogłoszeń w prasie;
- koszty zabezpieczenia powództwa.

Opłaty związane z rozpatrzeniem sprawy przed sądem rejonowym/miejskim (*rajona (pilsētas) tiesa*) lub okręgowym (*apgabaltiesa*) należy wpłacać na rachunek Biura ds. Organizacji Sądów:

- Odbiorca: Biuro ds. Organizacji Sądów (Tiesu administrācija)
- Numer rachunku odbiorcy: LV51TREL2190458019000
- Numer identyfikacji podatkowej odbiorcy: 90001672316
- Bank odbiorcy: Skarb Państwa (Valsts kase)
- Kod identyfikacyjny jednostki BIC: TREL LV22;
- Inne dane dotyczące płatności: 21499 (numer identyfikacyjny określonej kategorii płatności) oraz inne informacje niezbędne do zidentyfikowania sprawy, takie jak sygnatura sprawy, imię i nazwisko pozwanego, przy czym należy wskazać, czy pozwany jest osobą fizyczną czy prawną.

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Oskarżeni w postępowaniu karnym nie są zobowiązani do uiszczania opłat sądowych. [Kodeks postępowania karnego](#) (Kriminālprocesa likums) nie określa żadnych opłat w tym zakresie. Artykuł 8 przepisów przejściowych kodeksu stanowi, że powództwa cywilne wniesione w toku postępowania karnego przed wejściem w życie kodeksu, należy traktować jak roszczenia odszkodowawcze. W przypadku gdy powód cywilny nie jest pokrzywdzonym lub pozwany nie jest oskarżonym, powództwo cywilne rozpoznaje się na podstawie [kodeksu postępowania cywilnego](#) (Civilprocesa likums). Kierujący postępowaniem (*procesa virzītājs*) poinformuje strony o zmianach wprowadzonych w kodeksie w terminie jednego miesiąca od jego wejścia w życie.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

Zob. odpowiedź udzielona w części dotyczącej kosztów stałych ponoszonych przez strony postępowania karnego

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

W postępowaniu konstytucyjnym (na żadnym z jego etapów) nie przewidziano konieczności uiszczania opłat przez strony.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony procesu muszą uiścić koszty stałe

W postępowaniu konstytucyjnym (na żadnym z jego etapów) nie przewidziano konieczności uiszczania opłat przez strony.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Na podstawie pkt 2.2 [kodeksu etyki łotewskich adwokatów przysięgłych](#) (Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodekss) obowiązkiem adwokata jest udzielanie klientom porad w sposób profesjonalny i bezpośredni oraz zapewnianie im stosownej pomocy prawnej. Ponadto pkt 3.1 kodeksu stanowi, że adwokaci nie mogą podejmować się prowadzenia spraw, w przypadku których nie są kompetentni lub nie są w stanie należycie wykonywać swoich obowiązków. W związku z tym przed przyjęciem sprawy adwokat jest zobowiązany do zapoznania się z jej okolicznościami i wydania opinii na jej temat. [Ustawa o adwokaturze](#) nakłada również na adwokatów pewne obowiązki: na przykład obowiązek korzystania ze wszystkich środków i metod przewidzianych prawem w trakcie obrony i reprezentowania praw oraz prawnych interesów strony, która zwróciła się o pomoc prawną.

Informacje dotyczące kosztów sądowych

Gdzie zdobyć informacje na temat kosztów sądowych na Łotwie?

Informacje na temat kosztów sądowych znajdują się w ustawach i rozporządzeniach zamieszczanych przez rząd w internecie oraz w broszurach informacyjnych dostępnych w sądach.

W jakich językach można uzyskać te informacje?

Informacje na temat kosztów sądowych (bez wskazania określonych kwot), które należy uiścić w chwili wszczęcia postępowania, są dostępne we wszystkich językach UE na stronie [europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych](#) (zob. „Wniesienie sprawy do sądu”).

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Informacje na temat mediacji można uzyskać na stronie internetowej [Mediācija.lv](#).

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Strony internetowe zawierające informacje na temat kosztów

Informacje na temat kosztów (w języku łotewskim) można znaleźć w [portalu sądów krajowych](#).

Informacje można również znaleźć na oficjalnej stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości](#). Znajdują się tam informacje na temat sądów, postępowań sądowych, wyroków sądów administracyjnych, wyroków innych sądów oraz inne przydatne informacje.

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Informacje na temat długości postępowań można uzyskać w sprawozdaniach statystycznych dotyczących funkcjonowania sądów, które to sprawozdania są dostępne na stronie internetowej [sądowego systemu informacji](#) (*Tiesu informācijas sistēma*).

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego postępowania?

Dane dotyczące średnich łącznych kosztów ponoszonych w określonym rodzaju postępowania nie są dostępne.

Podatek od wartości dodanej

Jak uzyskać informację o podatku VAT?

Opłaty skarbowe i opłaty kancelaryjne są zwolnione z podatku VAT.

Jakie są obowiązujące stawki?

Opłaty skarbowe i opłaty kancelaryjne są zwolnione z podatku VAT.

Pomoc prawna

Próg dochodów obowiązujący w sprawach cywilnych

Na podstawie [ustawy o państwowej pomocy prawnej](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) państwo przyznaje pomoc prawną osobom, które:

- zostały uznane za osoby o niskich dochodach lub za mające trudności materialne zgodnie z odpowiednimi procedurami określonymi w przepisach prawa;
- nagle znalazły się w położeniu lub sytuacji majątkowej, które uniemożliwiają im obronę przysługujących im praw (np. ze względu na katastrofy naturalne, siłę wyższą lub okoliczności pozostające poza ich kontrolą);
- są w pełni utrzymywane przez państwo lub organy samorządu terytorialnego;

W przypadku gdy ze względu na szczególne położenie, sytuację materialną lub poziom dochodów, danej osoby nie stać na pokrycie kosztów związanych z obroną jej praw, państwowa pomoc prawna przysługuje też osobom, które:

- są uprawnione do otrzymania pomocy prawnej ze strony Republiki Łotewskiej na podstawie międzynarodowych zobowiązań Łotwy;
- w przypadku sporu transgranicznego – mają miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Pomoc prawną przyznaje się również w sprawach administracyjnych (postępowania skargowe w sprawach dotyczących azylu lub kontroli decyzji nakazujących powrót oraz postępowania dotyczące decyzji w sprawie środków odwoławczych od nakazu wydalenia).

Wnioski o pomoc prawną są rozpatrywane przez [Urząd ds. Pomocy Prawnej](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*), który podejmuje decyzje w sprawie przyznania lub odmowy przyznania pomocy prawnej i zawiadamia o nich wnioskodawców.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

Na podstawie art. 17–19 [ustawy o państwowej pomocy prawnej](#) osoby uprawnione do obrony w postępowaniu karnym mogą ubiegać się o pomoc prawną w dowolnym czasie przed uprawomocnieniem się orzeczenia sądu. Państwowa pomoc prawna w postępowaniu karnym obejmuje udzielanie porad, pomoc w sporządzaniu pism procesowych oraz zastępstwo procesowe w postępowaniu przygotowawczym i sądowym. W określonych przypadkach przewidzianych w [kodeksie postępowania karnego](#) wyznacza się obrońcę z urzędu.

Na podstawie art. 20 [kodeksu postępowania karnego](#) każda osoba podejrzana lub oskarżona o popełnienie przestępstwa ma prawo do obrony: tj. prawo do uzyskania informacji, o jakie przestępstwo jest podejrzana lub oskarżona oraz prawo wyboru sposobu prowadzenia obrony. Osoby te mogą skorzystać z tego prawa, występując we własnym imieniu lub wyznaczając inną osobę, aby ich reprezentowała. Taką inną osobą może być adwokat przysięgły (*zvērīnāts advokāts*). Ustawa określa przypadki, w których zastępstwo procesowe (reprezentacja strony przez adwokata) jest obowiązkowe. Jeżeli oskarżony nie ma wystarczających środków finansowych, by skorzystać z usług adwokata, oraz jeżeli nie osiągnie porozumienia z adwokatem, który byłby gotów działać w charakterze jego obrońcy, organy sądowe zarządzają pokrycie kosztów obrony ze środków publicznych, określając jaką część kwoty ewentualnie pokryje podejrzany lub oskarżony.

Na podstawie art. 80 [kodeksu postępowania karnego](#) oskarżony lub inna osoba działająca w jego imieniu może zawrzeć umowę z adwokatem. Kierujący postępowaniem (*procesa virzītājs*) nie może zawrzeć takiej umowy ani wyznaczyć określonego adwokata, ale musi udzielić oskarżonemu niezbędnych informacji i umożliwić skontaktowanie się z adwokatem. W przypadku gdy oskarżony nie zawarł umowy z adwokatem, chociaż zastępstwo procesowe w danej sprawie jest obowiązkowe lub oskarżony chciałby skorzystać z usług adwokata, kierujący postępowaniem zwraca się z wnioskiem do dziekana palestry o wyznaczenie obrońcy spośród adwokatów. W terminie trzech dni roboczych od otrzymania wniosku od kierującego postępowaniem dziekan przekazuje mu dane adwokata, który został wyznaczony jako obrońca z urzędu.

Artykuł 81 [kodeksu postępowania karnego](#) określający szczególne czynności procesowe stanowi, że jeżeli nie zawarto umowy w sprawie obrony lub jeśli ustanowiony obrońca nie może uczestniczyć w kolejnych etapach postępowania, kierujący postępowaniem wybiera adwokata, który będzie działał w charakterze obrońcy na poszczególnych etapach postępowania (w każdej czynności dotyczącej oskarżonego) z listy dyżurnych obrońców z urzędu sporządzonej przez dziekana palestry dla danego okręgu sądowego.

Ponadto na podstawie art. 84 ust. 2 [kodeksu postępowania karnego](#), jeżeli nie zawarto umowy w sprawie zastępstwa procesowego, wysokość i sposób uiszczenia honorarium adwokackiego i wydatków związanych z udziałem adwokata w postępowaniu określa Rada Ministrów (zob. [rozporządzenie Rady Ministrów nr 1493 z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie przepisów dotyczących zakresu państwowej pomocy prawnej, wysokości opłat, wydatków pokrewnych i procedur związanych z ich wypłacaniem](#)).

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do pokrzywdzonych

W postępowaniu karnym państwowa pomoc prawna (czyli adwokat z urzędu) jest przyznawana pokrzywdzonemu w celu jego reprezentacji zgodnie z przepisami [kodeksu postępowania karnego](#) i w przypadkach w nim przewidzianych.

Artykuł 104 ust. 5 [kodeksu postępowania karnego](#) stanowi, że kierujący postępowaniem może podjąć decyzję o ustanowieniu obrońcy w celu reprezentacji małoletniego w następujących przypadkach:

- jeżeli ochrona praw i interesów nieletniego jest utrudniona lub w inny sposób niezagwarantowana;
- jeżeli uzasadniony wniosek został złożony przez przedstawiciela rodziny małoletniego (matkę, ojca lub opiekuna, dziadków, pełnoletniego brata lub pełnoletnią siostrę), z którym małoletni zamieszkuje i pod którego opieką pozostaje, lub przedstawiciela instytucji ochrony praw dziecka lub organizacji pozarządowej zajmującej się ochroną praw dzieci.

W wyjątkowych okolicznościach, jeżeli w postępowaniu karnym nie można zapewnić ochrony praw i interesów

pokrzywdzonego o niskich dochodach lub mającego trudności materialne, kierujący postępowaniem może zdecydować o wyznaczeniu adwokata reprezentującego tę osobę. W takich przypadkach wysokość i sposób uiszczania honorarium adwokackiego i wydatków związanych z udziałem adwokata określa Rada Ministrów (zob. [rozporządzenie Rady Ministrów nr 1493 z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie przepisów dotyczących zakresu państwowej pomocy prawnej, wysokości opłat, wydatków pokrewnych i procedur związanych z ich wypłacaniem](#)).

Organy publiczne przyznają pomoc prawną osobom uznanym za pokrzywdzonych (obejmującą przygotowanie pism procesowych i zastępstwo procesowe w postępowaniu przygotowawczym i sądowym).

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez pokrzywdzonych

Zobacz informacje dotyczące progu dochodów stosowanego w odniesieniu do pokrzywdzonych w sprawach karnych.

Inne warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Zobacz informacje dotyczące progu dochodów stosowanego w odniesieniu do oskarżonych w sprawach karnych.

Zwolnienie z opłat sądowych

Następujące osoby są zwolnione z opłat sądowych na rzecz Skarbu Państwa:

- powód – w przypadku roszczenia pracownika o wypłatę wynagrodzenia za pracę lub innych roszczeń wynikających z legalnego stosunku pracy lub z nim powiązanych;
- powód – w przypadku roszczeń wynikających z umów o dzieło, jeżeli odbywa on karę pozbawienia wolności;
- powód – w przypadku roszczeń wynikających z doznanych obrażeń ciała skutkujących kalectwem lub innym uszczerbkiem na zdrowiu lub śmiercią;
- powód – w przypadku dochodzenia roszczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka lub rodzica oraz w sprawach o ustalenie ojcostwa, jeżeli roszczenie zostało wniesione łącznie z roszczeniem alimentacyjnym;
- wnioskodawca – w przypadkach dotyczących uznania, lub uznania i wykonania zagranicznego orzeczenia w sprawach dotyczących dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka lub rodzica;
- powód – w przypadku roszczeń o odszkodowanie za poniesioną szkodę materialną i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w następstwie przestępstwa;
- prokuratorzy, organy administracji rządowej i samorządowej oraz osoby uprawnione do obrony przed sądem praw oraz prawnie chronionych interesów innych osób;
- wnioskodawca – w sprawach o uznanie danej osoby za niepoczytalną lub wyznaczenie opiekuna;
- wnioskodawca – w sprawach związanych z ustanowieniem kurateli nad osobą ze względu na jej rozwiazły lub rozrzućny styl życia bądź nadużywanie alkoholu lub narkotyków;
- pozwany – w sprawach dotyczących obniżenia wysokości świadczeń alimentacyjnych ustalonych przez sąd na rzecz dziecka lub rodzica oraz obniżenia wysokości świadczeń przyznanych na podstawie orzeczenia sądu z tytułu szkody na osobie skutkującej kalectwem lub innym uszczerbkiem na zdrowiu lub śmiercią;
- wnioskodawca – w sytuacji bezprawnego wywiezienia dziecka za granicę lub jego przetrzymywania;
- zarządca – w postępowaniu na rzecz osoby fizycznej lub prawnej uznanej za niewypłacalną oraz składający wniosek o uznanie niewypłacalności osób prawnych na podstawie przesłanek, o których mowa w [art. 51 ust. 3 ustawy o niewypłacalności](#) (Maksātnespējas likums);
- wierzyciel, którego roszczenie zostało uznane w wyroku sądowym – w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym odzyskania należności na rzecz Skarbu Państwa;
- wierzyciel, którego roszczenie zostało uznane w wyroku sądowym – w postępowaniu egzekucyjnym na podstawie standardowego dokumentu pozwalającego na zastosowanie środków egzekucyjnych w wezwanym państwie członkowskim;
- organy administracji podatkowej – w przypadku wniosków o uznanie osoby prawnej za niewypłacalną;
- Urząd ds. Obywatelstwa i Migracji (Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde) – w przypadku pozbawienia łotewskiego obywatelstwa;
- Państwowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra) – w przypadkach dotyczących odzyskania środków budżetowych w związku ze świadczeniami z ubezpieczenia społecznego lub nadpłaty świadczeń socjalnych lub płatności z zakresu ubezpieczeń społecznych bądź wypłaty

świadczeń socjalnych w związku z wypadkami drogowymi.

Również w innych przypadkach przewidzianych przepisami prawa strony mogą być zwolnione z obowiązku uiszczenia opłat sądowych na rzecz Skarbu Państwa. Po rozpatrzeniu sytuacji finansowej osoby fizycznej sąd lub sędzia może zwolnić ją częściowo lub całkowicie z obowiązku uiszczenia opłat sądowych, a także może odroczyć płatność wymaganych opłat sądowych lub zarządzić płatność w ratach.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Strona wygrywająca może uzyskać od strony przegrywającej zwrot wszystkich poniesionych kosztów sądowych. Jeśli roszczenie zostało uznane częściowo, strona odzyska część kwoty proporcjonalnie do stopnia uznania roszczenia przez sąd. Pozwany otrzyma zwrot kosztów proporcjonalnie do części roszczenia nieuznanej w postępowaniu. W przypadku wyroków zaocznych zwrotowi nie podlegają opłaty skarbowe za wnioski o wznowienie postępowania sądowego oraz o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Jeżeli roszczenie powoda uznano w całości lub w części, sąd zarządza, aby pozwany pokrył koszty poniesione przez powoda, w granicach określonych przepisami prawa, takie jak honorarium adwokackie, wydatki w związku ze stawiennictwem w sądzie lub gromadzeniem dowodów. W przypadku rozstrzygnięcia na niekorzyść powoda, sąd zarządza pokrycie kosztów pozwanego przez powoda.

Wynagrodzenie biegłych

Strona, która złożyła wniosek o powołanie biegłego, musi pokryć koszty wynagrodzenia biegłego przed rozstrzygnięciem sprawy. Kosztów tych nie musi pokrywać strona zwolniona z opłat sądowych. W takim przypadku Biuro ds. Organizacji Sądów pokrywa wynagrodzenie biegłych (z wyjątkiem biegłych z zakresu medycyny sądowej).

Wynagrodzenie tłumaczy

W przypadku gdy strony nie znają biegle języka postępowania – o ile nie reprezentują one osób prawnych – sąd zapewnia warunki, w których mogą się one zapoznać z aktami sprawy i brać udział w postępowaniu przy pomocy tłumacza ustnego.

Powiązane dokumenty

[łotewskie sprawozdanie z analizy przejrzystości kosztów](#) (742 Kb)

Ostatnia aktualizacja: 28/09/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.